

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α. Να προσδιορίσετε τους παρακάτω ιστορικούς όρους:

- Τριπλή Συμμαχία.
- Η επανάσταση του 1922.
- Η μάχη της Ελλάδας.
- Εθνική Αλληλεγγύη.

Μονάδες 12

β. Πώς εκδηλώθηκε η επεκτατική πολιτική της Ιταλίας στην Ανατολική Μεσόγειο κατά τη διετία 1911-1912;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Α2

α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τα ονόματα των πολιτικών της **Στήλης Α** και δίπλα στο καθένα το δεδομένο της **Στήλης Β** που αντιστοιχεί σωστά.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Κων/νος Δεμερτζής	α. Ο βασιλιάς Γεώργιος Β΄ τον διόρισε πρωθυπουργό και, πριν εισέλθουν οι Γερμανοί στην Αθήνα, αναχώρησε μαζί του για την Κρήτη.
2. Παναγής	β. Ορκίστηκε πρωθυπουργός στις 24

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Τσαλδάρης	Μαρτίου 1924 και οι προγραμματικές του δηλώσεις είναι, ίσως, το ριζοσπαστικότερο κείμενο που ως τότε είχε εκφωνηθεί στην ελληνική Βουλή.
3. Γεώργιος Παπανδρέου	γ. Υπήρξε αντίπαλος του Ελευθερίου Βενιζέλου. Ως πρωθυπουργός, μετά τις εκλογές της 9ης Ιουνίου 1935, τήρησε παρελκυστική τακτική στο θέμα της παλινόρθωσης.
4. Σωτήριος Κροκιδάς	δ. Ορκίστηκε πρωθυπουργός τον Απρίλιο του 1944 και μετά από εργώδεις διαπραγματεύσεις συγκάλεσε διάσκεψη στον Λίβανο τον Μάιο του ίδιου χρόνου.
	ε. Του ανατέθηκε (Νοέμβριος 1935) από τον βασιλιά Γεώργιο Β΄ ο σχηματισμός υπηρεσιακής κυβέρνησης με κύριους στόχους τη χορήγηση αμνηστίας και τη διενέργεια εκλογών.
	στ. Σχημάτισε κυβέρνηση μετά την παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου (Σεπτέμβριος 1922), η οποία προχώρησε στη σύσταση έκτακτου στρατοδικείου για να δικάσει τους, κατά τη γνώμη των στρατιωτικών, υπεύθυνους της μικρασιατικής καταστροφής.

Μονάδες 12

β. Πώς διαμορφώθηκε το εθνικό πρόβλημα της Κύπρου από το έτος 1950 μέχρι και το 1974;

Μονάδες 16

ΟΜΑΔΑ Β΄**ΘΕΜΑ Β1**

Αντλώντας στοιχεία από τα παραθέματα που σας δίνονται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να εξηγήσετε την εξέλιξη της πολιτικής ζωής των Ελλήνων από τον θάνατο του

Ελευθερίου Βενιζέλου (18 Μαρτίου 1936) μέχρι την κήρυξη της δικτατορίας του Ιωάννη Μεταξά (4 Αυγούστου 1936).

α) Ο θάνατος του Ελευθερίου Βενιζέλου δημιούργησε τεράστιο κενό και ένα αίσθημα απορραϊσμού στον λαό.

«...Οι Έλληνες εγεννώντο και απέθνησκον βενιζελικοί ή αντιβενιζελικοί. Είχον παύσει να σκέπτονται πολιτικά. Οι οπαδοί του επίστευον τους λόγους του, ως δόγμα. Οι αντίπαλοί του, μόνον και μόνον διότι είχαν ευρεθή εις το αντιβενιζελικόν στρατόπεδον, ησθάνοντο υποχρέωσιν να είναι αντίθετοι προς κάθε ενέργειαν του Βενιζέλου. Έτσι, το ελληνικόν πολιτικόν πρόβλημα είχε λυθή. Ο Ελ. Βενιζέλος εσκέπτετο δια λογαριασμόν όλων των Ελλήνων.

Μετά τον θάνατόν του, οι Έλληνες έπρεπε να αρχίσουν να σκέπτονται πολιτικά. Να λαμβάνουν αποφάσεις, να μελετούν τα ζητήματα, να ανευρίσκουν λύσεις των προβλημάτων. Και αυτό εδημιούργει το αδιέξοδον».

Γρ. Δαφνή, *Η Ελλάς μεταξύ δύο πολέμων*, τόμ. Β, σ. 411.

β) Ο Θ. Σοφούλης καταγγέλλει τη δολοφονία των απεργών της Θεσσαλονίκης.

«Τα αιματηρά γεγονότα της Θεσσαλονίκης εξεπέρασαν κάθε προηγουμένην απάνθρωπον συμπεριφοράν του κράτους και των οργάνων του κατά της εργατικής τάξεως, της οποίας το μόνον αμάρτημα αφ' ότου υπάρχει είναι ότι ζητεί το ψωμί της και την στοιχειώδη καλυτέρευσιν της ζωής της. Με την έκτασιν που πήραν, ενθυμίζουν τσαρικός σφαγής και προοιωνίζονται την εξέγερσιν των ψυχών. Το αίμα των πεσόντων θα πέσει επί τας κεφαλάς των οργάνων του κράτους, τα οποία με τόσην αναλγησίαν εσκότωσαν τους απεργούς δια να μη διαταραχθή η χώνευσις των στομάχων των ολίγων καπνεμπόρων και των καρχαριών του πλούτου».

Σπ. Λιναρδάτου, *Πώς εφτάσαμε στην 4η Αυγούστου*, σ. 216

γ) Το Λαϊκό κόμμα στηλιτεύει τη δικτατορία της 4ης Αυγούστου.

«... Η συμφωνία των δύο κομμάτων του Ιουνίου, δια τον σχηματισμόν ισχυράς κυβερνήσεως, υπήρξεν ακριβώς η αιτία δια την οποίαν ο Μεταξάς εβίασε την λύσιν της δικτατορίας, παρουσιάσας εις την Υμετέραν Μεγαλειότητα τον κομμουνιστικόν κίνδυνον ως επικρεμάμενον και η Υμετέρα Μεγαλειότης ενέδωκε, σφάλμα μέγιστον, Μεγαλειότατε, το οποίον εγώ χαρακτηρίζω δια της φράσεως "πήδημα εις το κενόν", και δια της τοιαύτης πράξεώς σας ανετρέψατε άρδην όλας τας προς τον ελληνικόν λαόν υποσχέσεις Σας, τας οποίας κατά τον επισημότερον τρόπον εδώκατε...».

Ιωάννης Θεοτόκης, μέλος της διοικούσας επιτροπής του Λαϊκού κόμματος.

(Από το βιβλίο Κ. Καλλιγά, *Παλινόρθωση και Δικτατορία*, σ. 234).

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Β2

Μελετώντας το παράθεμα που σας δίνεται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να εξηγήσετε τη σημασία που είχε για τους Έλληνες και τους Τούρκους η προέλαση του ελληνικού στρατού τον Αύγουστο του 1921 στον Σαγγάριο ποταμό.

«Αι επιχειρήσεις του ελληνικού στρατού εις την Μικράν Ασίαν κατά τον Αύγουστο του 1921, η ανδρεία και η αντοχή του, ιδία εις την μάχην του Σαγγαρίου, είχαν προκαλέσει τον θαυμασμόν των Ευρωπαίων δημοσιογράφων, οι οποίοι παρηκολούθουν τα πολεμικά γεγονότα. Ιδού τι γράφει περί της μάχης ταύτης ο Γάλλος ιστορικός Ντριώ:

Ήτο τρομερά μάχη η μάχη του Σαγγαρίου. Οι Έλληνες επετέθησαν μετά μεγαλειώδους ορμής· επετέλεσαν θαύματα γενναιότητος. Το έδαφος ήτο δυσχερές, ο ανεφοδιασμός περίπλοκος, ανεπαρκής ενίοτε, τόσον μακράν των στρατιωτικών βάσεων· επί

των ερήμων υψιπέδων υπέφερον εκ δίψης. Μ' όλα ταύτα, εισέδυσαν βαθύτατα εις τας εχθρικές θέσεις· διήλθον τον Σαγγάριον· εσκαρφάλωσαν εις τα υψώματα της δεξιάς όχθης· ήνοιξαν τον δρόμον προς την Άγκυραν. "Στην Άγκυρα! Στην Άγκυρα!" εφώναζον, μεθυσμένοι από το αίσθημα της νίκης. Προσήγγιζον εις τον σκοπόν... Άπειρος συγκίνησις συνείχεν όλας τας καρδίας, εις όλας τας ελληνικάς χώρας... Ήλθε το τέλος της στρατιωτικής ισχύος της Τουρκίας; Η επίστεψις της απ' αιώνων Σταυροφορίας, της απελευθερώσεως των "αλυτρώτων";

Οι Τούρκοι, εξ άλλου, υπό την ισχυράν διοίκησιν του Μουσταφά Κεμάλ, υπερήσπιζον το έδαφος των με αγρίαν δραστηριότητα· και είναι έξοχοι στρατιώται. Ησθάνθησαν τον θανάσιμον κίνδυνον, όστις ηπείλει την φυλήν των: Όλοι οι άνδρες υπηρέτουν εις τον αγώνα, εις την μάχην, αι γυναίκες εις τα μετόπισθεν, σύρουσαι και ωθούσαι βαρύτατα κάρρα, φορτωμένα ζωοτροφίας και πολεμοφόδια, επί της ιεράς οδού της εθνικής αμύνης...

Αιματηρά ρήξις δύο φυλών και δύο θρησκειών, εχθρών από αιώνων. Επίσημος στιγμή εν τη γενική ιστορία της ανθρωπότητας:

Το τέρμα της από αιώνων συνεχιζομένης υποχωρήσεως του τουρκικού Ισλάμ; Η πρώτη αντίδρασις της Ασίας και της Αφρικής κατά της Ευρώπης; Ύλη δια φιλοσοφίαν.

Αι διάφοροι φυλαί ευρίσκουν ανυπολόγιστον δύναμιν εις το λίκνον των. Ο Ηρακλής δεν ηδυνήθη να καταβάλη τον Ανταίον.

Η τεραστία προσπάθεια του ελληνικού στρατού, εντεταμένη επί εβδομάδας, εξηντήθη. Τα πολεμοφόδια μόλις επήρκουν· εις τους Τούρκους υπήρχον άφθονα».

Δ. Κόκκινου, Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος, τόμος 2, σ. 1306

Μονάδες 25

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.

2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
5. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ